

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

PISMO MINISTRA ZA DELO BERTOLDIJA ZAKLADNEMU MINISTRU COLOMBU

Spoštovati sprejete vladne obveznosti o odmrznitvi kreditov mali industriji

Bertoldija skrbi nevarnost velike brezposelnosti v jeseni in opozarja, da ukrepi o strogi omejitvi kreditov in povečanju davkov že vplivajo na povečanje brezposelnosti

RIM, 27. — Minister za delo Bertoldi je poslal pismo zakladnemu ministru Colombu in v vednost predsednika vlade ter ministrstva za Jug in za proračun, v katerem želi vedeti, kakšne ukrepe namerava sprejeti, da se zavre naraščajoča brezposelnost. V pismu ministri Bertoldi meni, da je ta pojav posledica zamrznitve kreditov in nedavnih davčnih ukrepov, ki so povzročili manjše popraščanje.

Nato poudarja, da se je vlada, v zvezi s primanjkljajem plačilne bilance in naraščanjem inflacije, obvezala, da se sprejela ukrepa za zmanjšanje splošne porabe, zlasti pa se za zmanjšanje zasebne porabe. Pričakovati je bilo, pravi Bertoldi, da bodo ti ukrepi zavrli povečanje zaposlenosti. Kljub temu pa vzbujajo zaskrbljenost dejstva, da omejitvi ukrepi povzročajo večje število brezposelnih.

V pismu minister Bertoldi vprašuje: «Kateri ukrepi namerava zakladni minister sprejeti na kreditnem področju, da se prepreči nevarnost občutnega popraščanja po delovni sili.» Ob zaključku pisma minister za delo ugotavlja, da bi morali biti ukrepi proti povečanju brezposelnosti sprejeti ob koncu septembra, kar je bilo dogovorjeno na sestanku v vili Madama. Zato, pravi Bertoldi, bi bilo zelo umestno in koristno, da bi čimprej obvestili delodajalce in sindikalne organizacije, kaj se namerava storiti na kreditnem področju.

Pismo ministra za delo izraža njegovo stalno zaskrbljenost, da vlada ne bo spoštovala sprejetih obveznosti glede odmrznitve kreditov mali in srednji industriji, kar zna povzročiti v prihodnjih mesecih veliko povečanje števila brezposelnih. Dejstvo je, da že danes mnoge tovarne na severu zmanjšujejo tedenski delovni urnik, spravljajo delavce v dopolnilno blagajno, nekatere male industrije pa so že začele zapirati svoje obrate.

V protužitnem pismu ministra za delo je bila danes objavljena vsebina intervjuja, ki ga je dal zakladni minister Colombo zahodnonemški televiziji ob njegovem obisku v Bonnu in ki ga bodo objavili jutri. Colombo govori seveda o italijanskem gospodarskem položaju in pravi, da ga označuje predvsem zelo oster inflacijski proces in bremeni visok primanjkljaj plačilne bilance. Obenem pa trdi, da se notranja proizvodnja, zlasti v industrijski, stalno veča in tudi za poselitve narašča.

Colombo ugotavlja, da izvor gospodarskih težav v Italiji je isti kot v ostalih zahodnih državah. Trdi, da tudi Italija čuva mečnina, rodno inflacijo in da hudo občuti, kot dežela s predelovalno industrijo, veliko podražitev surovin in nafte. Pri tem priznava, da obstaja tveganje, da Italijo tudi nekateri notranji viri, ki potiskajo navzgor inflacijo in povzročajo naraščanje primanjkljaja plačilne bilance. To pojasnjuje z ugotovitvijo, da se je popraščanje po denarju v Italiji začelo večati leta 1969 zaradi povzročanja plač delavcev ter javnih in zasebnih uradnikov, zaradi povečanja tekočih javnih izdatkov, medtem ko ni vzporedno naraščala produktivnost italijanskega gospodarskega sistema. Po trditvi zakladnega ministra se je produktivnost v Italiji v tem obdobju celo zmanjšala. To povzroča, da je vzrok vseh težav inflacija stroškov in inflacija popraščanja.

V intervjuju zakladni minister zagotavlja zahodnonemški televiziji, da vlada sprejela ukrepe za omejitve notranje potrošnje in da bodo Italijani v prihodnjih 12 mesecih plačali 3.000 milijard lir več za posredne ali neposredne davke in za nekatere socialne storitve. V tej zvezi, pravi Colombo, vlada vodi tudi politiko zagotovitve proizvodnje in zaposlitve.

Colombo obravnava v svojem intervjuju tudi odnose v gospodarski skupnosti in pravi: «Vemo, da si moramo predvsem sami pomagati z našimi silami, z našimi žrtvami, s politiko, ki mora imeti za cilj boj proti težavam, ki nas bremenijo. In prav s tem bomo izrazili največjo našo solidarnost z Evropo in našo zavest, da pripadamo evropski skupnosti.» Takoj nato pa zakladni minister izraža prepričanje, da bodo ostale države izrazile svojo solidarnost predvsem z usklajitvijo lastne notranje politike, da se omogoči državam, ki imajo visok primanjkljaj, da ga uravnotežijo z večjim izvozom. Ta solidarnost se bo do Italije lahko vse bolj izrazila s sodelovanjem v okviru gospodarske skupnosti pri odobritvi posojil za kritje plačilne bilance, ki izhaja predvsem iz visokih cen nafte, pravi Colombo.

Donat Cattin o sodelovanju med KD in KPI

RIM, 27. — Tudi Donat Cattin, voditelj leve struje krščanske demokracije «forze nuove», je posegel

s komunisti, ker ni mogoče kar tako spremeniti vlade. Treba pa je, pravi Donat Cattin, poiskati druge možnosti in druge oblike za konfrontacijo s KPI. Treba je predvsem prenehati s diskriminacijo komunistične partije. Toda katerakoli sprememba stališča KD do KPI, ugotavlja Donat Cattin, mora biti sprejeta sporazumno z ostalimi silami laične demokracije.

Uradni obisk Leoneja v ZDA

RIM, 27. — Tukaj so danes sporočili, da bo predsednik republike Leone na vabilo novega predsednika ZDA Forda opravil večdnevni uradni obisk v ZDA, ki se bo začel 25. septembra. S predsednikom

republike bosta odpotovala tudi njegova soproga in zunanji minister Moro.

Sporočilo o Leonejevem uradnem obisku v ZDA so istočasno objavili tudi v Washingtonu. Glasnik Bele hiše Jerry Terhorst je izjavil, da bosta predsednika posvetila svoje srečanje v Washingtonu proučitvi vprašanj, ki se tičejo obeh držav. Predsednik Leone bo prvi državni glavar, ki bo na uradnem obisku v Washingtonu po zamenjavi šefa Bele hiše. Glasnik Bele hiše je tudi poudaril, da želi imeti predsednik Ford čimveč stikov in pogovorov z voditelji «zaveznih držav NATO».

V Rimu pa menijo, da bo ta obisk priložnost tudi za pogovore s predsednikom in drugimi severnoameriškim državniki o gospodarskih in finančnih težavah, ki bremenijo Evropo in še posebno Italijo.

GENERALNI TAJNIK OZN KONČAL RAZGOVORE S TURŠKIMI IN GRŠKIMI VODITELJI

PIČLI REZULTATI WALDHEIMOVE MISIJE TURČIJA ZAVRNILA PREDLOG SZ O CIPRU

Varnostni svet bo moral določiti nove funkcije «modrih čelad»
Ostra polemika med voditeljema grške in turške skupnosti na otoku

NIKOZIJA, 27. — Generalni tajnik OZN Kurt Waldheim je zaključil svojo misijo na Cipru, v Atenah in Ankari brez konkretnih rezultatov, kot je bilo sicer pričakovati. Diplomatski položaj se nasprotno zaostrejuje, kot dokazujejo današnje izjave voditeljev grške in turške skupnosti na otoku, Kleridesa in Denktasha. Istočasno moramo tudi zabeležiti, da je Turčija danes uradno zavrnila sovjetski predlog o sklicanju mednarodne konference za rešitev ciprskega vprašanja pod okriljem OZN, kar še bolj zmanjšuje perspektive skorajšnje rešitve krize.

Kljub vse prej kot ugodnemu položaju je Waldheim dal ob zaključku svoje misije razmeroma optimistične izjave. Na londonskem letališču, kjer je imel dveurni pogovor z britanskim ministrom zunanjih ministrov Ennalsom, je generalni tajnik OZN dejal, da so bili doseženi «vzpodbudni rezultati» ter da so se izboljšale perspektive za obnovo mirovnih razgovorov med Grčijo in Turčijo. V srečanju s časnikiari je Waldheim tudi zavrnil obtožbe, ki so bile izrečene na račun varnostnih sil OZN na Cipru. V tej zvezi je dejal, da je bila njihova funkcija preprečiti neposredne spopade med grško in turško skupnostjo na otoku in da «modre čelade» nikakor niso mogle imeti naloge, da bi preprečile turško invazijo.

Sicer pa je bila funkcija mirovnih sil OZN ena izmed glavnih tem, ki jih je Waldheim obravnaval v svojih razgovorih v Nikoziji, Atenah in Ankari. Sam Waldheim je na predgovoru predvsem izjavil, da bo v prihodnjih urah predlagal varnostnemu svetu svetovne organizacije, da odobri rešitve, ki bi omogočile varnostno sodelovanje OZN, ki naj bi jim zagotovilo večjo svobodo in možnost, da bi se premikale med turškimi in grškimi četami in ostalimi skupinami. Pričačuje se, da bo varnostni svet v ta namen sklical že jutri ali najkasneje pojutrišnjem.

Kot smo omenili, se polemika med voditeljema grške in turške skupnosti na otoku zaostrejuje. Ciprski časni predsednik Klerides je danes na tiskovni konferenci dejal, da njegova vlada ne bo nikdar privolila v pogajanja, dokler bodo Turki postavljali ultimatum. V tej zvezi je omenil večeršnjo izjavo ciprskega podpredsednika Denktasha, ki je zagrozil z ustanovitvijo turško-ciprsko republike na otoku v primeru, da bi Grki vztrajali pri poskusu internacionalizacije ciprskega problema. Klerides je dejal, da se bo mogoče pogajati samo, ko se bodo turške čete umaknile s Cipra. Na vprašanje v zvezi z morebitnim obojestranim odporom proti razdelitvi otoka je Klerides samo ugovarjal, da bi bilo nemogoče prepovedati prebivalstvu Cipra, da se bori za lastno zemljo. Končno je ciprski časni predsednik še obtožil Turčijo, da je izdelala načrte za invazijo otoka še pred državnim udarom 15. julija, s katerim so grški fašisti strogoljavili predsednika Makariosa.

V svoji večeršnji izjavi je vodja turške skupnosti na Cipru Denktash med drugim povedal, da je že vse pripravljeno za ustanovitev turško-ciprsko republike, ki bi lahko formalno stopila v veljavo v vsakem trenutku, ko bi bilo to potrebno. Denktash je dejal, da bi najmanj 30 držav takoj priznalo turško-ciprsko republiko, katere ustava je bila že izdelana po vzorcu jugoslovanske. Sicer pa je turško-ciprski voditelj dodal, da ni bil določen datum proglasitve nove republike; to bo v bistvu odvisno od stališča, ki ga bodo zavzeli Grki na generalni skupščini OZN, ki se bo začela 15. septembra. Če bodo vztrajali v poskusu, da spravijo ciprsko vprašanje pred svetovno organizacijo, bodo Turki uresničili svojo republiko na otoku. Denktash je tudi pojasnil, da bi ta republika bila vsekar zanesljivejša od ciprskih držav. V tej zvezi je ugotovil, da dejansko še obstajata na otoku dve administraciji, zaradi česar je sedaj potrebno samo, da turški in grški predstavniki sedejo za pogajalnico in ugotovijo, kako je mogoče sodelovati za ustanovitev take federativne države.

Turški zunanji minister Tural Gunes je danes medtem izrazil sovjetskemu veleposlaniku v Ankari Grubjakovu uradni odgovor turške vlade na sovjetski predlog o sklicanju mednarodne konference za Ciper z udeležbo vseh petnajstih članic varnostnega sveta OZN. Kljub prevladujočemu diplomatskemu izrazoslovju gre za odločno odklonilno stališče: turška vlada — pravi v bistvu dokument — izraža zadovoljstvo zaradi konstruktivnega zadržanja SZ od začeta ciprske krize, vendar pa ima nekatere pridržke glede predloga, da bi v vprašanje vpletili veliko število držav. Turčija je namreč menila, da bi konferenca med tremi garantni predstavnikih obeh ciprskih skupnosti bila koristnejša ter bi bolj zanesljivo privedla do rezultatov. Glede sovjetskih obtožb na račun atlantskega zavezništva pa turška vlada v svojem odgovoru pravi samo, da «ni seznanjena s poskusi NATO za likvidacijo ciprsko republiko kot neodvisne in suverene države».

Svoje nasprotovanje sovjetskemu predlogu utemeljuje turška vlada z raznimi argumenti: taka konferenca bi lahko omejila neodvisnost otoka, omogočila bi mešanje stalnih članic varnostnega sveta, poleg tega bi podaljšala pogajanja v nedogled.

Svoje nasprotovanje sovjetskemu predlogu utemeljuje turška vlada z raznimi argumenti: taka konferenca bi lahko omejila neodvisnost otoka, omogočila bi mešanje stalnih članic varnostnega sveta, poleg tega bi podaljšala pogajanja v nedogled.

MILOŠ MINIĆ NA CIPRU

NIKOZIJA, 27. — Podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minić je danes dopoldne prispel v letalov v britansko vojaško oporišče na Cipru, od koder je z avtomobilom prispel v Nikozijo, kjer je vpriloč dolžnosti predsednika republike Kleridesu izročil poslanico predsednika Tita. Po razgovoru s Kleridesom, ki je trajal dve uri in pol, je Minić izjavil novinarjem, da je z vršilec dolžnosti predsednika republike imel zelo pomemben razgovor. «Ciper je nevrščena, neodvisna in suverena država. Med Jugoslavijo in Ciprom obstaja prijateljski odnos — je izjavil Minić in dodal, da predsednik Tito in Jugoslavija, v mejah svojih moči, vlagata napore, da se reši sedanja kriza in Cipru vrne suverenost in neodvisnost ter nevtrščeni položaj. «Jugoslavija bo srecna,» je poudaril Minić, «če bo skupno z drugimi nevtrščeni in mirujočimi silami prispevala k rešitvi krize». Miloš Minić je dodal, da je Jugoslavija solidarna s prebivalci Cipra in da želi, da rešijo vprašanja in navežejo odnose med obema skupnostima na osnovah stvarne enakopravnosti. Zvezni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije je poudaril, da Jugoslavija veruje v mirujočo rešitev krize in da vlagata napore, da k temu tudi prispeva.

Ciprski tisk je dal danes velik poudarek obisku podpredsednika zveznega izvršnega sveta na Cipru. Tisk poudarja stališče Jugoslavije glede rešitve ciprskega vprašanja, ki temelji na neodvisnosti dežele, umiku tujih čet in enakopravnosti obeh etničnih skupin v neodvisni suvereni državi.

Na sliki: Miloš Minić (desno) s ciprskim časnim predsednikom Kleridesom.

SPET ZASLIŠAN FAŠISTIČNI ČASNIKAR

SID je plačeval Giannettinija do 26. aprila letošnjega leta

Sodna oblast pa je že januarja izdala proti njemu
zaporni nalog zaradi bombnih atentatov leta 1969

MILAN, 27. — Odnosi med Guidom Giannettinijem, bivšim urednikom glasila MSI «Il secolo d'Italia», ki je obtožen sodelovanja v prevratniškem delovanju Frede in Venture in v organiziranju atentatov iz leta 1969, in vojaško obveščevalno službo — SID, so bili tudi danes osrednji argument obupnega zasliševanja fašističnega časnikarja v milanskem zaporu San Vittore. Zasliševanje je vodil preiskovalni sodnik dr. Gerardo D'Ambrosio s sodelovanjem namestnika državnega pravdnika dr. Fiasconara in ob navzočnosti Giannettinijevih branilcev odv. Fassarija in Montedora.

Dr. D'Ambrosio je že pretekli teden deset ur zasliševal obtoženca, nato pa je poslušal tudi pričevanja vodilnih funkcionarjev SID. Enega od teh, kapetana La Bruna, je tudi sočlil z Giannettinijem, danes pa je želel preveriti izjave častnikov, predvsem kar se tiče stikov s fašističnim časnikarjem po letošnjem januarju, ko je sodna oblast izdala proti Giannettiniju zaporni nalog pod obtožbo sodelovanja v pokolu na milanskem Trgu Fontana. Voditelji SID so namreč trdili, da po tem datumu niso imeli več stikov z obtožencem, morali pa so priznati, da je Giannettini še 26. aprila izročil kapetanu La Bruni v Parizu znani «dosje» o delovanju italijanskih izvenparlamentarnih skupin.

Med današnjim zasliševanjem pa je Giannettini potrdil, da je tudi po iz-

KLJUB NENEHNI RASTI IZVOZA

KRIZA NA ZAHODU OGROŽA TUDI TRDNO GOSPODARSTVO ZRN

BONN, 27. — Stalno naraščanje industrijske proizvodnje in visok pribitek zunanjetrgovinske in plačilne bilance sta dve osnovni značilnosti zahodnonemškega gospodarstva, ki pričata o njegovi trdnosti. Značilno je tudi, da Zahodna Nemčija mnogo več izvažata kot uvažata, tako v količini kot v vrednosti blaga.

Kljub temu pa tudi zahodnonemsko gospodarsko, oziroma nekatere njegove veje, že čutijo posledice krize, ki je zajela ostale evropske zahodne dežele in članice gospodarske skupnosti predvsem zaradi velike podražitve nafte. To seveda vzbujajo pri nekaterih zahodnonemskih gospodarstvenikih določeno zaskrbljenost, saj preživlja precejšnje težave avtomobilska industrija. Po drugi strani pa doseže izvoz jekla kar 70 odstotkov proizvodnje. Sicer pa se zahodni Nemci zavedajo, da ne bodo mogli kar tako premostiti krize, ki zajema zahodni svet in se zaradi tega tudi že primerno pripravljajo.

Največjo zaskrbljenost na vzbujajo pri njih nekatere vesti, ki prihajajo iz ZDA, da namerava novi predsednik Ford dati pobudo za stro-

DANES

Minister za delo socialist Bertoldi je dal časa opozarja na nevarnost gospodarske recesije in velikega povečanja brezposelnosti v prihodnjih jesenskih mesecih, če vlada ne bo spoštovala svojih obveznosti in sprejela ukrepe za odmrznitev kreditov mali in srednji industriji. Sklicujoč se na to svojo zaskrbljenost, je poslal zakladnemu ministru pismo (v vednost tudi predsedniku vlade in ministrstvu za Jug in proračun), v katerem ugotavlja, da stroga omejitve kreditov in zaostritev obdavčevanja ne povzročata samo zmanjšanje notranje porabe, kot je to zaželeno, da se vodi boj proti inflaciji in da se zmanjša primanjkljaj plačilne bilance, ampak povzroča še povečanje števila brezposelnih. Zato poziva zakladnega ministra, naj javno sporoči, kakšne ukrepe bo vlada sprejela na kreditnem področju konec septembra, da se zagotovi proizvodnja.

Generalni tajnik OZN Kurt Waldheim je ob zaključku svoje misije na Cipru, v Atenah in Ankari izrazil optimizem glede možnosti obnove pogajanj za rešitev ciprsko krize, vendar pa je diplomatski položaj zelo zapleten ter ne nudi konkretnih perspektiv, da bi kmalu prišlo do odločilnih premikov. Turki namreč grozijo z ustanovitvijo avtonomne turške republike na Cipru, medtem ko Grki še vedno odklanjajo obnovo ženevskih pogajanj ter napovedujejo gverilo. Poleg tega je turška vlada večkrat uradno zavrnila sovjetski predlog o sklicanju mednarodne konference o Cipru z udeležbo vseh članic varnostnega sveta OZN.

Sindikati pomorščakov proti uničenju državnih pomorskih družb

RIM, 27. — Federacija pomorščakov CGIL, CISL in UIL je sklenila mobilizirati vse pomorščake in z raznimi pobudami izraziti svoje nasprotovanje curesničitvi načrtov, s katerimi nameravajo likvidirati pomorske družbe z državno udeležbo in s tem povzročiti veliko škodo trgovskim moraricam.

To pobudo so sindikati pomorščakov sprožili v zvezi z nedavno pobudo ministra za trgovinsko morarico Coppo, ki namerava «preurediti pomorske družbe» z državnim udeležbo na tak način, da jih bodo dejansko uničili, in postavili parlament pred izvršeno dejstvo.

TUDI NA DRUGI JAVNI DRAŽBI SE NI JAVILO NOBENO PODJETJE

Zaradi birokratskih težav odložena gradnja Kraškega muzeja v Repnu

Dolgo in zapleteno ozadje pokrajinske uprave
Botanični vrt med Zgonikom in Gabrovcem

Tudi drugi javni natečaj za uređitev Kraškega muzeja v Repnu, ki ga je razpisala tržaška pokrajina, ni bil uspešen, saj se ni prijavilo niti eno podjetje. Tako je prišlo pri izvrševanju te zanimive pobude do ponovnega zastoja. Naglo višanje cen in vedno težavnejši delovni pogoji so očitno onemogočili, da bi bil javni natečaj uspešen, zaradi česar pokrajinski upravni preostaja druga pot, kot da odda delo neposredno ustreznemu podjetniku, za kar pa mora seveda predhodno prejeti dovoljenje tehničnega urada. V tem primeru, ko je treba obnoviti staro kraško hišo, gre za zapleteno specializirano delo, za katero bi bilo najboljši primerno domače kraško podjetje, ki ima že mnogo izkušenj, za kar pa je potrebno zaradi predpisov še posebno dovoljenje, ker morajo biti vsa podjetja, ki grade za državo ali javne ustanove, vpisane v vsedravnji seznam.

Kolikor bo torej šlo vse po sreči glede dodelitve del in če bo pokrajina zbrala potrebna manjkajoča sredstva, se bodo jeseni lahko pričela dela pri restavraciji lepe kraške hiše v Repnu in s tem bo narejen tudi odločen korak k urejanju zamestka bodočega kraškega kulturnega centra, ki na pobudo pokrajinske uprave pripravlja v Repnu.

Zamisel in prva pobuda je že precej stara. V okviru proslav "Trst 68", ko je država dodelila posebna sredstva v zvezi s petdeseto obletnico priključitve Trsta k Italiji, je takratni podpredsednik pokrajinske uprave Elio Anđel predlagal, da se dodeli 50 milijonov lir za ureditev Kraškega muzeja, tako da bo tudi slovenski del nrebljivosti na ustrezen način prisoten. Takrat je bila ta pobuda srušena in vse je kazalo, da bo tudi kmalu uresničena.

Pokrajinska uprava pa je prišla v krizo in z njo se je tudi ustavilo vse delo ter so zamrle vse pobude in med njimi tudi načrti o kraškem muzeju. Stvari se niso premaknile nikamor, tako da je vladni komisar del sredstev (30 milijonov) enosrčno nakazal v Milje, kjer naj bi služila za gradnjo nadvoza pri ladjedelnicah Felscey, kjer pa jih prav tako niso porabili.

Stvari so se ponovno premaknile z izpolnitvijo novega pokrajinskega sveta in novega pokrajinskega odbora, v katerem je odbornik za javna dela Volk pri pregledovanju starih sklepov naletel tudi na sklep o ureditvi Kraškega muzeja. Na tej osnovi je prišlo 1971. leta do več sestankov med predstavniki občin in člani strokovnega odbora, ki so potrdili stališče, da je iz 1969. leta o važnosti kraškega muzeja. Pri tem so bili tudi mnjenja, da je treba odkupiti ustrezno hišo v Repnu in da se ne sme zgraditi muzej v klasičnem smislu, temveč da bi treba urediti aktivno ustanovo, ki bi preučevala kulturne, etnografske in druge značilnosti Krassa, prirejala simpozije, predavanja in razne prireditve.

V okviru kraških tednov, ki jih je priredila zadruga Naš Kras, so bile tudi razstave o arhitektonski ureditvi kraških naselij in med njimi zelo zanimiva in za potrebe kraškega muzeja kot nalašč narejena študija ureditve kraške hiše in urbanistične ureditve Repna. Ta študija, ki jo je izdelal arhitekt Berni, je tako postala osnova za dokončni načrt.

Sporočeno s tem pa je tekla tudi akcija, da so bila ob občine prepisana na pokrajino preostala sredstva in da je vladni komisar vrnil sredstva, ki niso bila uporabljena v Miljah, tako da je končno pokrajina za Kraški muzej raz-

polagala v celoti z 51,5 milijona lir. Del teh sredstev je bil porabljen za nakup stavbe in sicer gospodarskega poslopja, hiše in velikega dvorišča, kar bodo po načrtih preduredili hišo v laboratorij in knjižnico, gospodarska poslopja pa v razstavne prostore in dvorišče v avditorij na prostem.

V tej fazi pa se je ponovno zataknilo na tehničnem uradu, ki je ostal brez odgovornih funkcionarjev, ker so "super birokrati" prav takrat zapuščali javno upravo, tako da je bilo potrebno dobro leto za odobritev načrtov.

Prva javna dražba je bila zato razpisana šele letošnega januarja, druga pa 25. julija in na obe se ni odzvalo nobeno podjetje, saj je 40 milijonov lir, s katerimi razpisal pokrajina, postalo očitno mnogo premalo. Poleg zvišanja cen je

namreč treba upoštevati, da je treba sedaj vračunati tudi IVA, kar bi že samo znašalo najmanj kakih tri milijone lir. Zelo važno pa je tudi dejstvo, da gre za specializirano delo, saj je treba restavrirati staro stavbo in ne gre za novo gradnjo.

Sporočeno s pobudo gradnje Kraškega muzeja je pokrajina prevzela tudi botanični vrt, ki ga je na lastno pobudo in ob sodelovanju poštrednih strokovnjakov (Poldini, Budin) uredil farmacist Gioiti med Gabrovcem in Zgonikom. Botanični vrt je že dve leti v upravi pokrajine, obsega 6.000 kvadratnih metrov in na njem so zasajene vse tipične kraške rastline. Odprt bo za občinstvo čim bo dograjen okrog njega zid in bo po dogovorih zagoniška občinska uprava poskrbela za čuvaja.

15. MEDNARODNI TEČAJ O PREVOZIH

Enoten elektronski center za železniški promet v Evropi

Demografski premiki prehitvejo urbaniste

Na tržaški univerzi, kjer se odvija 15. mednarodni tečaj o organizaciji prevozov v Evropski gospodarski skupnosti, sta večer nastopila dva predavatelja, in sicer prof. M. A. Dreyfus, predstavnik francoske SNCF, in dr. Kai Lemberg, ravnatelj oddelka za urbanistično načrtovanje kölnske občine.

Prof. Dreyfus je govoril o "informatici" v okviru evropskih železnic in se pomudil predvsem ob vpeljavi elektronskih računalnikov za urejevanje prometa, reševanje problemov železniškega osebja, pripravljanje plač in medz. itd.

Namigoval je, da je elektronski računalnik na to področje najprej uvedla Španija. Kar zadeva promet po železnici, se računalniki danes povsod v Evropi uporabljajo le v zvezi s potniki, sčasoma pa se bodo začeli uporabljati tudi za blagovni promet. Poleg tega je pričakovali, da bodo računalniški sistemi v blaginjo poenostili, tako da bo eno samo središče urejevalo promet po celotnem železniškem omrežju v Evropi.

Dr. Lemberg je nato obravnaval nekatera vprašanja urbanistične značaja ter se zadržal zlasti ob problemih, ki jih potiska v osrednje naraščanje števila prebivalcev na določenih območjih v Evropi. Demografski premiki povzročajo razpoložljive pritisk gospodarske, družbene in kulturne narave na prireditelj področij, kar se odraža tudi na povpraševanje po primernih storitvah in prometu. Na splošno velja, da izboljšanje prometnih storitev zaostaja za demografskimi premiki, tako da morajo strokovnjaki soroti reševati tudi dodatna vprašanja, ki jih ustvarja razkorak med obema dejavnikoma.

Danes bosta nastopila bavarski strokovnjak R. Dehner in načelnik komisije za gospodarska preučevanja pri vodstvu EGS prof. S. Niels. Tečaj se bo zaključil v soboto.

Nočni prepri na Trgu Garibaldi

V noči med ponedeljkom in točkom se je na Trgu Garibaldi vnel prepri, v katerem jo je skupil 37-letni Natale Zanin iz UL. Toti 6. Zanina je izzival Romano Petrina in zato se je začel z njim pripraviti. Vmešala pa sta se Petrina in Antonio

Zocchi, ki je Zanina večkrat mahnil po obrazu. Medtem je nekdo poklical policijo in ko je ta prišla, je našla Zanina, ki je krvavel z obraza. Kmalu se je izkazalo, da so bili Petrina, Zocchi in Smilovich do bro znani policistom. Ti so jih a retrali, ranjenega Zanina pa odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je imel vidnejšo rano na obrazu in precej prask po licu. Poleg tega si je med pretepom pokvaril tudi dva zoba. Ozdravel bo v desetih dneh.

Nalezljive bolezni

Zdravstveni urad tržaške občine je v razdobju od 19. do 25. avgusta ugotovil naslednje primere nalezljivih bolezni: škrlatinka 2, tifoidna mrzlica 1, paratifus 1, otroško vnetje črevesa 4, norice 1, vnetje prsišne slinavke 1, srbečica 3 (izven občine), infekcijsko vnetje jeter 1.

VSAK DAN NOVE PODRAŽITVE

Gospodinjam in vsem potrošnikom se v trgovinah obeta «črni september»

Zvišanje cene olja, testenin, pralnih praškov in mesa - že v veljavi nove tarife za elektriko, vodo in druge usluge, na vidiku podražitev olja za kurjavo

Na gospodinje in sploh vse potrošnike pada v teh dneh prava toča novih podražitev, ki jim ni videti konca. Veliki trgovski kompleksi izkoriščajo povratek v mesto s poletnih počitnic, da bi podražili tudi v mestnih trgovinah cene prehranskih in drugih proizvodov. V počitniških krajih so bile namreč cene višje od onih v mestih in to so trgovci tudi upravičeno utemeljevali z dejstvom, da je sezona v počitniških krajih kratka in da so režijski stroški za opremo trgovin enaki kot za podobne obrate v mestu.

Letošnje podražitve pa prihajajo v času splošne krize, ki je šele na začetku in ki utegne to zimo hudo prizadeti družine delavcev, uradnikov in vseh tistih, ki so vezani izključno na svoje plače. V enem letu so se zaradi povečane draginjske doklade plače industrijskih delavcev dvignile za 18 odstotkov, cene pa so poskočile kar za 20 in več odstotkov. Konec avgusta bodo delojemalci dobili v plačilnih zalepkah spet nekaj tisoč lir zvišano draginjsko doklado (s tem pa se povečajo tudi davki na plače), že pred 1. septembrom pa bodo v trgovinah cene spet večje, tokrat kar čez vsako razumno mero.

Sladkor stane že več kot mesec dni za sto lir več na kilogram, in ga je tudi težko dobiti. V Gorici imamo še nekaj sreče, ker je sladkorja še nekaj na razpolago. Meso, katerega je cena poskočila za nekaj sto lir pri kilogramu pred mesecem in pol, ko so zvišali davek IVA od 6 na 18 odstotkov, se je te dni spet podražilo. Poprečna podražitev znaša 300 lir pri kilogramu. Podobno je s pralnimi praški in z milom. Po novih vladnih odlokih bodo morali imeti v vseh trgovinah zadostno količino pralnih praškov in mila najbolj navadnega tipa, za katerega bodo določene blokiranje cene. Izkušnja nas uči, da bo s temi proizvodi tako kot z navadnim kruhom. V trgovinah pa bodo imeli nekaj, da bi zadostili zakonu, v resnici pa bo

V vasi Matajur pod istoimenskim hribom so v teku zadnje priprave za veliko nedeljsko slavo, ki ga videnska ANPI prireja ob odkritju grobnice - spomenika 17 padlim partizanom. Osrednja svečanost se bo pričela ob 10.30 z mašo, medtem ko bodo spomenik odkrili ob 11. uri.

Prvi bo spregovoril predsednik pokrajinskega odbora ANPI iz Vidma Vincenti, ki bo svečanost odprl. Po zdrav jugoslovanskih partizanov bo prinesel poslanec Tine Remskar. Uradni govor bo imel podtajnik v notranjem ministristvu, Bruno Lepre, nekdanji partizanski bорец, ki je bil v senat izvoljen na listi PSI. V imenu prebivalstva goste skupnosti Nadiških dolin bo govoril predsednik Angelo Salvagno. Kulturni program bodo izvedli Briški oktet, pevski zbor iz Kobardar ter mladina, ki bo recitala v obeh jezikih.

Ob tej priložnosti bodo podelili 50 garibalinskih zvezd, to je priznanje za udeležbo v odprniškem gibanju, za krepitev prijateljstva in sodelovanja ob meji in za zasluge v sedanjem protifašističnem boju. 35 garibalinskih zvezd bodo podelili predstavnikom jugoslovanskih družbenopolitičnih organizacij, 15 pa italijanskim garibalincem ter tistim, ki so si pridobili zasluge pri utrjevanju mirnega sožitja ob naši zemlji. Garibalinsko zvezdo bodo podelili tudi mladini, ki je s prostovoljnimi delom pomagala graditi grobnico - spomenik.

Kakor smo poročali, je izmed 17 padlih borcev 13 pripadnikov slovenskih partizanskih odredov, trije so pripadali garibalinskim enotam, eden, črnopolni vojak, pa je prišel v odprniške enote iz angleške vojske.

Ti borci so padli na Matajurju v spopadih z nacističnimi okupatorji. Padli so v skupnem boju, ki so ga slovenski in italijanski partizani in protifašisti vodili proti skupnemu sovražniku, da bi se osvobodili in se uprjavili v skladu z lastnimi potrebami. Kakor je hrib Matajur pred 30 leti združeval jugoslovanske in italijanske osvobodilne sile in jim dajal zaščito v boju proti skupnemu sovražniku, nacističnemu, tako je Matajur tudi danes simbol povezanosti dveh sosednjih narodov in držav, simbol skupne želje po nadaljnjem razvoju mirnega sodelovanja, ki v korist prebivalstva, ki živi na e-

ni in na drugi strani meje, ter pomagalo za utrjevanje miru v tem delu sveta.

Protifašistične sile italijanskega in jugoslovanskega naroda, ki so že v času NOB s krvjo utrdile nove, prijateljske odnose na tem prostoru, so danes trdno odločene nadaljevati po tej poti ter zatreči silohomo fašistično provokacijo, ki bi hotela pokvariti s težavo ustvarjeno ugodno vzdušje pod Matajurjem. Prepričati je potrebno fašistične provokacije tudi zato, ker bi poslabšanje vzdušja v Beneški Sloveniji otežilo identifikacijo slovenskega življa v Benečiji, kateri zavrti in šovinistični krogi že itak postavljajo toliko zaprek.

Na Matajur, kjer bo partizansko srečanje, vodita dve poti, ena peš, ki iz Azle pri Semperu, ki je po dolini speljana do Sovodenj, od tam

pa se pri vasi Jeronica začenja vzpenjati na hrib, druga pa krene iz Čeplošiča skozi Mašere. Slednja je zlasti prikladna za jugoslovanske državljane, ki bodo prišli z livske strani. Vas Matajur leži v višini 900 metrov ter je zelo izpostavljena na hitrim vremenskim spremembah, zlasti v sedanjem času, ko so naše kraje zajele nevihtne fronte.

Osrednja organizacija za zaščito narave in okolja Italia nostras je razpisala javni natečaj za kratkometražne filme z naslovom «Zgodovinska središča italijanskih mest». Filmi so lahko izdelani v barvi ali črno beli tehniki, trajajo naj 15-20 minut, morajo imeti glasbeno spremljavo. Poslati jih je treba do 15. novembra na sedež organizacije v Rimu, Corso Vittorio Emanuele II. šte. 287.

PRIZADEVANJA KD IN PSDI ZA REŠITEV KRIZE V OBČINI

Župan in občinski odborniki so poročali o svojem delu zastopnikom KD in PSDI

Republikanci se sestanka niso udeležili - Zastopniki obeh strank zahtevajo zase odborništvo za zdravstvo in socialno skrbstvo - Nova odbornika bosta dr. Tuzzi (KD) in Bianconi (PSDI)

Na sestanku članov občinskega odbora in zastopnikov strank, ki bodo odslje podpirale odbor v Gorici, so bili prisotni le zastopniki KD in PSDI. Republikanci se sestanka niso udeležili v skladu s svojo odločitvijo prejšnjega tedna, da bodo še vnaprej od zunaj podpirali odbor, da pa v njem ne bodo sodelovali niti prevzeli direktnih odgovornosti.

Sestanek je bil na sedežu KD v Ulici Angiolina in člani odbora so vsak zase prikazali položaj na svojem področju, vendar pa člani obeh strank niso sprejeli načrtov za bodoče delo in niti niso sestavili programa. To je dokaz, da sestava novega odbora ne poteka na najlažji način, kajti na sestanku prejšnjega tedna je prišlo že do prvih sporov

med demokratizirani in socialdemokrati. Tako eni kot drugi želijo imeti zase odborništvo za zdravstvo in socialno skrbstvo, ki ga je imel bivši socialistični odbornik dr. Tomassich. KD želi dati ta resor odborniku Brancatiju in poklicati v odbor svetovalec dr. Tuzija.

Zastopala KD in KD upa, da bi tako pomirila negotovost, do katerega je prišlo letos pozimi v Ločniku, ko je bil znan načrt za gradnjo ljudskih hiš v tem kraju. Kmetje v Ločniku, ki volijo v glavnem za KD, so se takrat uprli, zagrozili, da bodo sprožili akcijo za občinsko osamosvojitve tega kraja. Pri tem jim je vnelo pomagala domači župnik don Piani, ki je brat občinskega svetovalec KD cav. Piana. Socialdemokrati hočejo prav tako zase to odborništvo, ki naj bi ga dobil sedanjí odbornik za načrtovanje Fantini, na njegovo mesto pa naj bi prišel v odbor svetovalec Bianconi. Prof. Zucali, ki je predsednik konzorcija za industrijsko cono, pa je izrekel željo, da bi ta konzorcij združil s konzorcijem za upravljanje avtoporta. Socialdemokrati trdijo dvojajo svojo cono, kar je bilo tudi pričakovati.

Na sestanku v ponedeljek so bili prisotni župan De Simone, odborniki Moise, Brancati, Ciuffarin, Agati in Fantini, manjkal pa je podžupan Rovis katerega je zastopal svetovalec Zucali. KD so dalje zahtevali tajnik občinskega odbora dr. Roncone ter Colella, Fornasir in Terenzio, za PSDI pa sta bila prisotna Zucali in Bianconi.

Nekaj podatkov o poročilih posameznih odbornikov. Najboljšeje je poročal odbornik za solstvo Moise. Povedal je, da so nujne nove gradnje stavb za osnovne in srednje šole v Ločniku in v naselju Sv. Ane. Dejal je, da bodo prihodnje leto izročili svojemu namenu občinska ko-

K poročilu o razstavi ANPI v Krmini, ki je bila lanko leto, smo objavili tudi fotokopijo pisma komisarja PS iz Trizica, s katerim priporoča večjo skrb pristojnim oblastem, kadar prevažajo v Ljubljani pobite «ribice» na pokopališče v Trizicu. S tem pismom je bila javnost prvič opozorjena na pokop pobitih slovenskih rodoljubov na trziškem pokopališču. Borčevska organizacija ANPI v gorški pokrajini je za zadevo zainteresirala politične sile, tako da se je občinski svet v Trizicu zavzel, da bo stvar preiskal.

Ceprav je od tistih hudih časov — to se je dogajalo pozimi in spomladi leta 1941-42 — minilo že več kot 30 let, so se protifašistične sile odločile, da pošljejo ljudi, ki so bili vpleteni v prevažanje žrtev in njihovo pokopavanje ter preko njih izvedejo za podrobnosti teh dogodkov. Občinski svet v Trizicu bo namreč prihodnje leto na novem pokopališču odkril spomenik odprniškemu gibanju, kjer bodo pokopani tudi padli borci za svobodo ter nameravajo ob tej priložnosti s starega pokopališča prenesti tudi deset slovenskih partizanov. Le-ti so sedaj pokopani na starem pokopališču v Ul. Cosulich ter za njihove grobove nihče ne ve. Poisčje jih lahko samo občinska uprava, ki ima pregled nad pokopanimi. Med devetimi talci sta tudi dva slovenska narodna heroja, Jožef Mihelič in Ljubo Serčer.

poiskali GROBOVE SLOVENSKE TALCEV

Italijanski fašisti so jih leta 1941-42 ustrelili v Ljubljani in jih skrivaj pokopali v Trizicu

Suhe pipe v ljudski hiši v Sovodnjah

Preskrba z vodo je bila letos neprimerno boljša kot lani. Od nikoder nismo dobili pritožb, da bi primanjkuje, medtem ko so se lani oglašali številni, Doberdobi in tudi iz sovodenske občine. To pa še ne pomeni, da gre vse gladko in da v kakšni hiši klub splošni ugodni preskrbi z vodo vendarle nimajo suhih pip.

O njih smo prejšnji dan slišali govoriti v ljudskih hišah v Sovodnjah. V zgornjih stanovanjih se pritožujejo, da pogostoma ne pride voda, zlasti takrat, kadar zalivajo vrtove. Zdi se, da se to dogaja predvsem zaradi preozkih ceví. Menda so se s predstavniki konzorcija CAFO že pogovarjali, da bi v zgornjih skrbjeh zgradili vodovodni rezervoar, da bi se povečal pritisk vode. Stanovalci v ljudski hiši pričakujejo, da bodo to pomankljivost odpravili čimprej.

Uspešen zaključek «Briskega praznika» na Oslavju

«Briskega praznika» na Oslavju se je zaključil v ponedeljek zvečer. Štiri dni je bilo na Oslavju živo. V ponedeljek so za zabavo mlajših in odraslih igrali člani ansambla «The Lovers» iz Sovodenj. V večernih urah se je veliko ljudi zbralo na prireditvenem prostoru, kjer so bile tekme v vlečenju vrvi. Pomerile so se štiri ekipe, sestavljene iz osemih mož. Prvo mesto je zasedla ekipa iz Martinščine, v kateri so tudi nekateri naši Kraševci. Ta ekipa, ki je osvojila lepo plaketo vinogradnika Silvana Primožiča, ki je večkrat zmagala saj je bila prva na podobnih tekmovaljih tudi v drugih krajih. Na drugo mesto so se uvrstili mladinci z Oslavja, na tretje ekipa podjetja Tigomne iz Gorice, na četrto pa poročeni z Oslavja. Opolnoči so se za pletenko 150 litrov vina med seboj pomerili poročeni in neporočeni z Oslavja. Rezultat je bil neodločen, tako da so oboji složno s prijatelji izpraznili pletenko dobrega briskega vina.

Prvi «Briskega praznika» je vsakok uspel nad vsa pričakovanja. Vse priznanje pobudnikom, mladim aktivnim članom prosvetnega društva «Naš prapor», ki so to pomlad prikazali obudili, imeli doslej nekaj zanimivih predavanj in priredil lep praznik. Na programu imajo v zimskem času aktivno prosvetno delo v tem delu naših Brd.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «Perché il Dio Fenicio continua ad uccidere». Barvni film. Prevedevano mladim pod 14. letom.

CORSO 17.00—22.00 «La mano spietata della legge». P. Leroy in S. Monti. Barvni film. Prevedevano mladim pod 18. letom.

MODERNISSIMO 17.30—22.00 «Donne in amore». G. Jackson in A. Bates. Barvni film. Prevedevano mladim pod 18. letom.

VITTORIA 17.30—22.00 «Rivelazione di uno psichiatra sul mondo perverso del sesso». M. Rossi in B. Gassgn Barvni film. Prevedevano mladim pod 18. letom.

CENRALE 17.00—21.30 «Quattro bassotti per un danese». Barvni Walt Disneyev film.

Trizic

AZZURRO Zaprt.

EXCELSIOR 17.30—22.00 «La prima notte di quiete». Barvni film.

PRINCIPE 17.00—22.00 «Piedone lo sbirro». Barvni film.

Nova Gorica

SOCA «Pasti», ital.-ameriški film, ob 18.30 in 20.30.

SVORODA «Za njeno ljubezen», ameriški barvni film, ob 18.30 in 20.30.

DESKLE «Tarzanov skrivnostni zaklad», ameriški film, ob 20. uri.

Razna obvestila

Jamarska skupina «Kraški krti» priredi od 9. do 29. septembra jamarski tečaj, ki bo razdeljen na dva dela: teoretični in praktični. Teoretični del bo v Kulturnem domu v Sovodnjah, praktične vaje pa bodo obnevali v raznih jamah na gorškem Krašu.

Vpisujejo na sedežu SPD v Ulici Mašta 2 v Gorici, pri Rogdanu Butkoviču v Sovodnjah, pri Dominiku Grihu na Vrhu, pri Jordanu Vižintinu v Dolu, pri Stanku Kosiču v Doberčobu. Zainteresirani naj pohtijo z vpisom, ker je število tečajnikov omejeno.

20. MEDNARODNI JUBILEJNI VINOGRADNIŠKO-VINARSKI SEJEM VINO '74

od 31. 8. do 8. 9. 1974 na GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

— odprt vsak dan od 9. do 18. ure

— Gostinski prostor odprt od 9. do 22. ure — ob sobotah in nedeljah do 23. ure — na dan otvoritve 30. 8. od 19. ure dalje

— Pokušnja nagrajenih vin od 9. do 18. ure v spodnji etaži dvorane «A»

— RAZSTAVA VINOGRADNIŠTVA — STROKOVNA PREDAVANJA — JAVNA TRIBUNA

— PROPAGANDNA PRODAJA KVALITETNIH IN VRHUNSKIH VIN PO ZNATNO ZNIŽANIH CENAH — vsak dan od 9. do 18. ure v pritličju zahodnega prizidka dvorane «A»

Intereuropa

MEDNARODNA ŠPEDIČIJA IN TRANSPORT

Glavna direkcija Koper
Vojkovo nabrežje 32
Telefon: 21-830
Telex: 34-113 34-140 34-113

s svojimi filijalami in izpostavam v vseh jugoslovanskih središčih, pristaniščih in na mejnih prehodih

VAM NUDI

- popoln špeditski servis, organizira prevoze po suhozemskih, pomorskih in zračnih poteh ter daje nasvete v transportno-speditorskih zadevah
- z lastnim kamionskim parkom prevzema vse vrste prevozov
- specializirani dejavnosti sta blagovni tranzit prek luke Reka in Koper ter opravljanje špeditskih uslug na sejmih in razstavah doma in v tujini

Zaupajte svoje blago organizaciji INTEREUROPA. Priprčili se boste o našem strokovnem, hitrem in skrbno opravljenem servisu

POGOVOR S PREDSEDNIKOM OBČINSKE SKUPŠČINE SEŽANA

Zelo dobro stanje industrije omogoča še hitrejši napredek

Dva samoprispevka za šolstvo in vodovod - Razsežnost občine in ustrezno težko vprašanje cest - Zavzetost občanov pri gradnji in modernizaciji cest

Sežanska občina slavi danes svoj občinski praznik. Po navadi je to priložnost za obračun čez minulo leto, ko se poudarjajo uspehi, omejujejo morebitni spodrsilaji oziroma težave, hkrati pa se zahtevajo smernice za nadaljnjo pot, vsaj za naslednje leto. V daljšem razgovoru, ki smo ga pred dnevi imeli s predsednikom občinske skupščine Sežana Borisom Bernetičem, pa se nismo držali teh že ustaljenih norm in malone obveznih okvirov, pač pa je nevezan razgovor bolj malo segal v preteklost, pač

pa ostal rajne na trdnih tleh sedanjosti, od časa do časa pa se spuščal tudi v prihodnost, vendar ne tako, da bi se napovedovale neke »velike stvari«, pač pa da bi se trezno nakazovalo to, kar iz današnih možnosti ob dobri volji skupnosti nujno izhaja. Torej nikakršnih velikih obljub in neutemeljenih programov, kar je tudi razumljivo, saj bi v danih razmerah bil vsak predlog korak obsojen na neuspeh.

Sežanska občina, ki je bila še pred nedavnim izrazito kmetijsko

področje, se je industrijsko razvila do tolikšne mere, da se danes ukvarja s kmetijstvom le petina njenega prebivalstva, vsem ko se je hkrati število ljudi, ki so zaposleni v industriji ter v terciarnih dejavnostih, več kot podeseterilo od prvotnih 600 delovnih moči, kolikor jih je bilo nekoč zaposlenih v glavnem v raznih obratih, se je to število povečalo na sedanjih 7.090.

Vrhu tega je industrija, kolikor je je, razmeščena po vsem obseznem ozemlju občine, tako, da imajo vsi večji centri v občini, Komen, Dutovlje, Senožeče, Divača, Kozina in, seveda, Sežana po enega ali več manjših in večjih obratov, ki vežejo krajeno razporejeno delovno silo in je zato vsa občina rekli bi normalno poseljena. Kljub temu na prvi pogled tako pozitivni sliki, pa je vendarle lep del občine gospodarsko zaostal in nerazvit, toda z dosedanjimi ukrepi jim je uspelo izseljevanje s teh področij v razvita središča ustavi- ti oziroma zavrti.

Nadaljnja pozitivna ali kakor je rekel predsednik občinske skupščine Boris Bernetič razveseljuje ugotovitev je ta, da je sedanje stanje industrije oziroma gospodarskih organizacij zelo dobro, tako da sedanje razmere dajejo upati v še boljši, hitrejši razvoj, v možnost nadaljnega širjenja in večanja proizvodnih zmogljivosti in do sledno s tem morebitnih večjih odvajanj za družbeni standard, torej za šole, otroške vrtce, zdravstvo, itd.

Sicer pa se v nekaterih sežanskih in izven sežanskih delovnih organizacijah že govori o programih za nadaljnji razvoj, kar pa zadeva sredstva za šolstvo in druge potrebe družbenega standarda so sredstva že bolj ali manj zagotovljena. V juliju je bil namreč sklenjen samoupravni sporazum, s katerim so se kolektivni obvezali na 0,7-odstotni prispevek, to se pravi na odvajanje 0,7 odstotka od osebnih dohodkov, kar bo dalo od 220 do 230 milijonov dinarjev na leto, oziroma eno milijardo 100 ali 150 milijonov dinarjev v petih letih za razvoj šolstva. Z razpoložljivimi sredstvi bodo najprej dogradili šolo v Divači in v Komnu, ostali kraji pa pridejo na vrsto kaj za tem, Sežana pa je že dobila novo šolsko poslopje.

Trši, veliko trši oreh pa je in se bo voda oziroma vodovod. Čeprav so se delovni kolektivni obvezali za prispevek v višini 1,3 odstotka osebnih dohodkov, kar bo prineslo kakšne dve milijardi dinarjev, ne bo lahko speljati že sam glavni vodovod. Ker je Kras pravo prirodno »rešeto«, bo treba po vodo daleč, vse tja do Postojne, kjer se zagotavljajo zadostne količine vode za najmanj deset let. Pozneje pa bo treba poiskati dokončno rešitev v Brkinih, ki imajo veliko vode, vendar bi bili stroški za zajetje in napeljavno vodovodno tolikšni, da jih Sežana sedaj in še nekaj let ne bo premogla.

Prav tako ni še tako blizu dokončna rešitev cestnih povezav na področju sežanske občine. Sežanska občina je, kot smo že rekli, zelo obsežna. Od njene meje z goriško občino do zadnjih naselij

na jugu in sicer do Golca v Či- čariji ter Obrova, Poljan v Brki- nih, ki se spadata v območje sežanske občine, je kakih 100 km. Prav tako ni malo od državne meje na zahodu pa do meje s postojnsko občino na vzhodni strani. In na vsem tem področju je obstoječe ceste vzdrževati. In vendar so se v preteklem letu našla sredstva, da so ob zglednem sodelovanju občanov uredili in modernizirali več kilometrov cest. S tem v zvezi je predsednik občinske skupščine Boris Bernetič izrazil svoje veliko zadovoljstvo nad prizadevanji krajevnih skupnosti, ki niso le enakovredno sodelovale pri kritju finančnih stroškov za ta dela, pač pa pripevale tudi k prostovoljnemu delu. Tako so za cesto v Podgorje dali sežanska občina 20 milijonov dinarjev, vaščani Podgorja prav tako 20 milijonov, za cesto v Rodik je občina dala 23 milijonov vaščani pa so zbrali 28 milijonov in vrhu tega še delali. Podobna razmerja veljajo še za Skradnščino, Hotično, Vrabče in druge kraje, koder so ceste modernizirali ali jih šele urejali.

Razgovor o naporih, dosežkih in zahtevah, ki se jih bo treba šele lotiti, je napeljal tudi na pojav, s katerim se zadnje čase otepa vse razviti svet. V mislih imamo krizo, ki je zajela tudi turizem. Ker sta turizem in z njim nadrobna trgovina za sežansko občino pomembna, nas je presenetila predsednikova ugotovitev, da delovne organizacije v sežanski občini, ki se ukvarjajo s temi dejavnostmi, ne čutijo krize. Res je, da se je ob nastopu omejitve računalno s težavami, posebno v nadrobni trgovini, vendar do tega ni prišlo.

V vsem tem razgovoru smo dali velik poudarek industrijski dejavnosti ter komunalnim potrebam za nadaljnji razvoj. Pri tem smo poudarili, da je le petina prebivalstva neposredno vezana na zemljo. In vendar je treba tu dodati, da se kmetijstvu posveča precejšnja pozornost in da se v zvezi s tem kažejo zelo lepi rezultati, kajti posebno zadnja leta se kaže velik interes za vinogradništvo, konkretno za pridelovanje terana, kar je očitno že ob samem prehodu skozi severni del sežanske občine, kjer vidimo veliko lepo obdelanih vinogradov. Sicer pa je k temu veliko pripomogla strokovna služba, hkrati pa tudi dejstvo, da se tej dejavnosti posveča veliko večja pozornost kot nekoč.

Se bi bilo zanimivih podatkov in ugotovitev, ki nam jih je nazival predsednik občinske skupščine Boris Bernetič, ki je bil pripravljen še na daljši razgovor, toda edina stvar, nad katero je mladi predsednik občinske skupščine potožil, je bila ta, da mu primanjkuje časa. In to je tudi razumljivo.

(Razgovore zabeležil Franc Udovc)

POGOVOR Z DIREKTORJEM STANISLAVOM PAVLINOM

O Iskrinem radijskem sprejemniku in perspektivnem »novem programu«

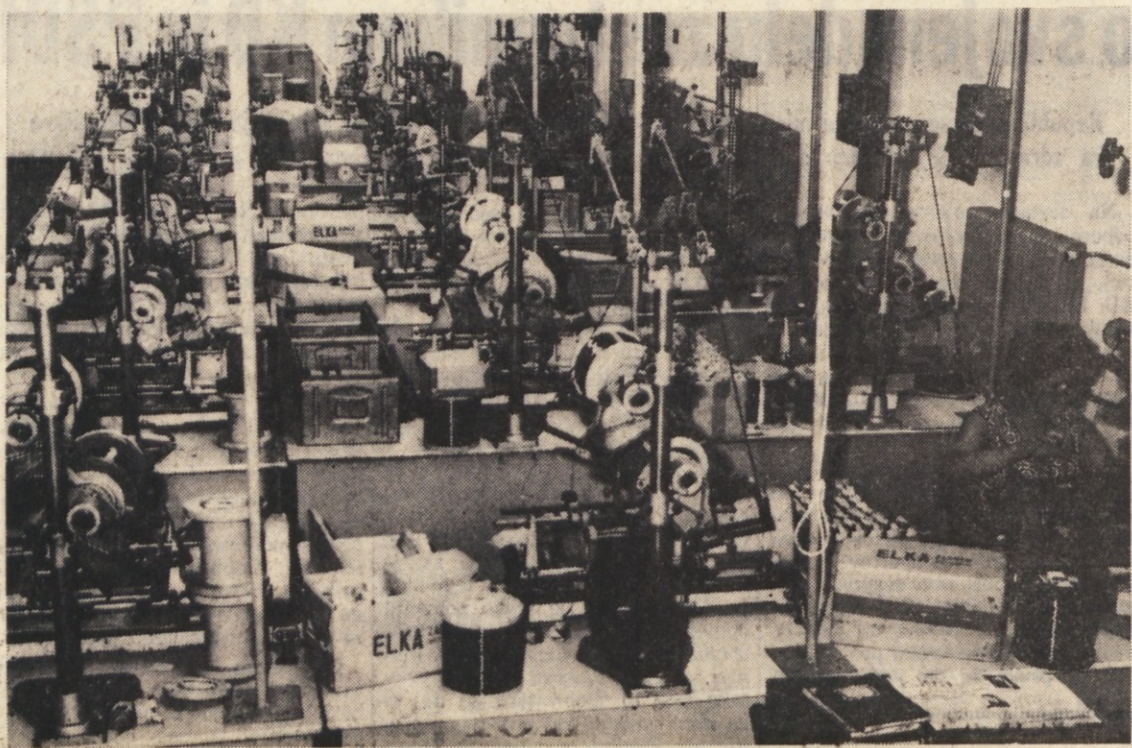
Vrednost letošnje proizvodnje bo znašala 15 milijard dinarjev

Čeprav je Sežana tako rekoč na pragu Trsta in jo mnogi Tržačani pogosto obiskujejo, je bolj malo tistih naših meščanov in okoličanov, celo tržaških in okoliških Slovencev, ki poznajo sežansko podjetje »Iskra«. Res je, da na poti od Sežane proti Trstu opazimo na desni strani ceste njen značilen znak, toda drevje in lepotno grmičevje ob cesti zakriva poslopje obrata, ki se začne že nekaj metrov od ceste. In vendar gre za pomembno podjetje, celo ne samo za sežansko razmerja, saj dela v tovarni 500 delavcev, tehnikov in strokovnjakov. Ustavimo se pri tem podjetju, da si ga vsaj približno ogledamo.

Sežanska »Iskra« je del velikega podjetja z istim imenom, katerega »matična« je v Kranju in ki obsega 58 obratov s skupno 47 tisoč delovnimi močmi. Podobno kot ostali obrati »Iskre«, se tudi sežanski ukvarja z izdelovanjem električnih in elektronskih naprav. Njena proizvodnja se deli v tri dele. Predvsem izdelujejo namizne radijske sprejemnike, nadalje TV stabilizatorje in TV transformatorje malih moči ter ojačevalne naprave.

Glavni izdelek so torej namizni radijski sprejemniki, na katere odpade 50 odstotkov vse proizvodnje. Gre za celotno tranzistorizirane in tehnično zelo popolne radijske sprejemnike, s katerimi je sežanskemu podjetju uspelo prodreti na najbolj zahteven evropski trg. Sežanskemu podjetju je namreč uspelo skleniti z neko nemško družbo avstrijski man, po katerem izvažajo v Zahodno Nemčijo precejšen del svojih izdelkov, ki se v Nemčiji prodajajo z nemškim znakom. Prav gotovo so strokovnjaki sežanskega podjetja morali vložiti v ta svoj izdelek veliko truda in sposobnosti, da jim je to uspelo. In Nemci so z izdelkom zadovoljni in želijo, da bi se izvoz še povečal. Ta uspeh pa ima, žal, trenutno tudi temno plat. Kot v vsej Evropi, so se tudi v Jugoslaviji cene surovinam in polizdelkom povišale, v letu dni tudi do 20 odst. V Zahodni Nemčiji pa so cene ostale dožaj trdne. To je sežanskemu podjetju težko uskladiti svoje stroške, da bi ostali v okvirih ekonomsko upravičenega izvoza, hkrati pa bi bilo zgrešeno pustiti in nemar tako pomembno tržišče.

TV stabilizatorji in transformatorji malih moči, do 5 kW, zavzemajo 25 odst. celotne proizvodnje podjetja, ostalih 25 odst. odpade na tako imenovani novi program, o katerem nam je direktor podjetja Stanislav Pavlin obširneje govoril. Gre za tako imenovane ojačevalne naprave, kakršne se vgrajujejo v velikih kongresnih dvoranih, na kolodvorih, v ustanovah, kjer je potrebno ozvočenje, gre za zelo popolne naprave, ki služijo pri koncertnih in podobnih prireditvah. Direktor »Iskre«, kot smo že rekli govori o tem »novem programu«, z nekakšno zavzetostjo, ker je to stvar razvoja in perspektiv sežanskega podjetja, pa čeprav hkrati meni, da o tem nerad govori, ker gre šele za program, pa čeprav je

Pogled na del ene izmed hal sežanske »Iskre«

sežansko podjetje doslej že zabeležilo kak pomemben uspeh, na primer pri ozvočenju dvoran za VII. kongres ZKS, pri ozvočenju znane sarajevske Skenderije in podobno. Do tu smo govorili vse v nekakšnem superlativu, vendar se stvari niso razvijale tako preprosto, saj je sežansko podjetje še pred nekaj leti, komaj 1969. leta, imelo za poltrajsko milijardo dinarjev dolgov. Toda »suha leta«, kot je rekel direktor, so mimo in perspektive so dobre, zato je upati, da bo podjetje krenilo še z večjimi koraki dalje.

To ne le obetajo, pač pa zagotavljajo večje investicije, saj je vsa tovarna v fazi nagle rasti. Ko nam torej priide v podjetje, dobis vtis

zmešnjave in pomanjkanja prostora. Pa ne gre le za vtis, ampak za dejstvo, za resničnost. Podjetje je dobilo nove stroje in dogradilo del obrata in prav v času našega obiska so dele obrata preurejali, kar pa zadeva pomanjkanje prostora, ko na vsakem koraku naletava na skladovnice izdelkov, je to le posledica »prehitre rasti«, kot nam je zatrdil direktor Pavlin in to svojo trditve podkrepi tudi s konkretnimi podatki, saj gre dnevno iz obrata po 50 radijskih sprejemnikov, vseh celotno seveč. Pa še drugi odgovornejši podatek, ki govori v tem smislu: leta 1968, torej zadnje leto sušnih let, je 360 delovnih moči izdelalo za dve milijardi 800 milijonov dinar-

jev izdelkov, letos bo 500 delovnih moči izdelalo radijskih sprejemnikov, transformatorjev in ojačevalnih naprav za vrednost 15 milijard dinarjev.

Sežansko podjetje »Iskra«, za katero bi lahko rekli, da je v polnem razvoju, zaposluje skoraj izključno domačo delovno silo. Od 500 delovnih moči odpade kar 15 odst. na strokovnjake s srednjim in visoko izobrazbo in je torej ta odstotek razmeroma visok, posebnost če upoštevamo dejstvo, da je podjetje tipično podjetje za montažo proizvodnje. Dvanajst odstotkov delovnih moči ima redno strokovno kvalifikacijo, ostali del pa odpade na priučeno in pogojno kvalifikacijo.

POMENEK Z DIREKTORJEM BRUNOM RIGHETTIJEM

Z novimi stroji v novih prostorih

Obnovljena sežanska Tovarna pletenin slavi letos 25. letnico obstoja - Letošnja vrednost proizvodnje 3 milijarde dinarjev

Sežanska Tovarna pletenin je za Sežano že malone staro podjetje. Letos namreč slavi svojo 25. letnico. In vendar je ta tovarna danes povsem nova. Kolektiv slavi 25-letnico svojega podjetja s popolno obnovitvijo obrata, kajti postavili so si novo halo, v kateri so namestili nove stroje, ki pravzaprav še niti niso vsi v obratovanju in tudi nekateri oddelki še ne delujejo, tako da bi lahko rekli, da tovarna še ne obratuje v celoti. Do pred nekaj leti je bilo v sežanski Tovarni pletenin dokaj

drugače, ko podjetje ni znalo ubrati pravega koraka, toda to je stvar preteklosti, vsem ko je danes govor o novi tovarni, ki zaposluje 185 delovnih moči, v glavnem iz Sežane in iz bližnje okolice. Kot vse podobne tovarne, zaposluje Tovarna pletenin v glavnem žensko delovno silo.

Podjetje, kot smo rekli, povsem obnovljeno, strojni park je za 90 odst. nov in ta strojni park omogoča novo tehnologijo, in veliko proizvodnjo. Kot nam je povedal njen direktor Bruno Righetti, ki

nas je spremljal pri ogledu obrata. Podjetje izdeluje ženske in moške gornje majice, puloverje in podobno, skratka vrhno trikotarje. Od 70 do 80 odst. izdelka odpade na žensko trikotarje, od 30 do 35 odst. proizvodnje pa gre v izvoz, predvsem na Češkoslovaško, Madžarsko, v Vzhodno Nemčijo in Sovjetsko zvezo, ostali del pa na domači trg, po vsej Jugoslaviji, kajti proizvodnja je velika in se še veča. To dokazujejo konkretni podatki, ki pravijo, da je pred petimi leti sežanska tovarna pri malo manj kot enakih delovnih silah izdelala blaga v vrednosti 300 milijonov dinarjev vrednost letošnje proizvodnje pa bo znašala okoli 3 milijarde dinarjev.

Ko stopiš v podjetje, imaš vtis, da tudi tu primanjkuje prostora. Podjetje namreč obratuje kljub temu, da vsi stroji še niso povsem narejeni, da še ne delujejo. Toda kolektiv ima svoje obveznosti, ki jih ne more in ne sme zanemarjati, kajti cene posameznemu pletenemu ali šivalnemu stroju gredo v milijone in v vsej tovarni se je nabralo veliko teh strojev, ki jih bo treba amortizirati, dolgove odplačati.

Proizvodnja sežanske Tovarne pletenin so m. j. ni artikli. Moda pa je po navadi muhasta in zato ni lahko ustreči željam trga. Hkrati pa izdelek lahk. kaj kmalu zastari. Zato podjetje zelo pazi na to. V ta namen ima svoj poseben kreatorski ali razvojni oddelk, ki sprti ustvarja nove modele. Doslej se je podjetje tudi na račun tega dobro uveljavilo, saj bi si sicer ne moglo privoščiti tako zahtevnih načrtov, milijardnih naložb, ki pa so iz starega obrata napravili povsem moderno tovarno.

Dekleta v sežanski Tovarni pletenin in sicer v šivalnici

SKUPŠČINA
OBČINE
SEŽANA

IN

DRUŽBENO
POLITIČNE
ORGANIZACIJE

ČESTITAJO

OB OBČINSKEM PRAZNIKU VSEM
DELOVNIM KOLEKTIVOM
IN OBČANOM

KREDITNA
BANKA
KOPER

EKSPOZITURA SEŽANA

ZA PRAZNIK OBČINE
SEŽANA

ČESTITA VSEM OBČANOM

Ekspozitura v Sežani s svojima poslovalnicama v Komnu in na Kozini sprejema hranilne vloge odpira devizne hranilne knjižice odpira in vodi devizne račune odpira tekoče ali žiro račune daje vse vrste kreditov

NUDIMO VAM: hitro, natančno, varno in zaupno bančno poslovanje

«JADRAN»

EXPORT
IZVOZ

IMPORT
UVOZ

SEŽANA

JUGOSLAVIJA

ZASTOPSTVO TUJIH FIRM
PROIZVODNJA IN PREDELAVA
KRASKEGA MARMORJA

Čestita občanom sežanske občine ob njihovem prazniku

TOVARNA RADIJSKIH
SPREJEMNIKOV
SEŽANA

PROIZVAJAMO:

- vse vrste radijskih sprejemnikov z gramofoni in kasetnim rekorderjem
- televizijske stabilizatorje
- transformatorje malih moči
- serijske ojačevalne naprave in ojačevalne naprave po individualnih naročilih

kraški zidar
splošno gradbeno podjetje sežana

ČESTITA VSEM OBČANOM
OB PRAZNIKU OBČINE
SEŽANA

KRAS-metal
SEŽANA

PROIZVAJA KMETIJSKE STROJE

SKLADIŠČNO OPREMO

Ob priliki občinskega praznika čestita občanom občine SEŽANA

TOVARNA
LEPIL
SEŽANA

ČESTITA VSEM DELOVNIM ORGANIZACIJAM
IN OBČANOM ZA NJIHOV PRAZNIK

KRASOPREMA
TOVARNA POHIŠTVA
DUTOVLJE

Telefon 74816

PROIZVAJA SPALNICE:

NIKA
MAJA
LILI

SODNIKI BI IZ SGROJA RADI IZVRTALI RESNICO

Vedno več indicij obremenjuje Almirantejevega «informatorja»

Sgrò je imel redki izolacijski material, iz katerega sta bila sestavljena peklenska stroja, ki sta eksplodirala pri Vaianu in na brzovlaku «Italicus»

BOLOGNA, 27. — Preiskovalni sodnik je še enkrat — celih pet ur — zasliševal rimskega uradnika Francesca Sgròja, ki je še vedno v ospredju preiskave o atentatu na brzovlak «Italicus» in verjetno tudi v zvezi z «rimskim atentatom na železniško progo» Firenze — Bologna v kraju Vano. Zasliševanje se bo še nadaljevalo.

Preiskovalci so namreč ugotovili, da sta peklenska stroja, ki sta eksplodirala na progi pri Vaianu in na brzovlaku «Italicus» bila sestavljena na podoben način. Predvsem pa je vzbudil njihovo pozornost izolacijski material, s katerim je bil zlepljen zaboj s peklenskimi strojem v obeh primerih. Gre za poseben material vrste «Presspan Sterling», ki ga že več let ni v trgovini, nah in ga je mogoče najti samo v starih vojaških radijskih sprejemnikih.

Upoštevalo dejstvo, da so preiskovalci našli v prostorih rimske kemije fakultete, nedaleč od Sgròjevega kabineta več primerkov «Sterlinga» in da je Sgrò gotovo poznal ta material, ki je v vojski, kjer se je ukvarjal s telekomunikacijami, so se preiskovalci začeli zanimati tudi za radijski sprejemnik in oddajnik, ki ga je Sgrò imel v svoji garaži. Nekaj dni pred atentatom pa ga je izročil nekemu znanцу. Stvar se je začela preiskovalcem dovolj sumljiva, saj je bil Sgrò sam tehnik in je dobro vedel, kako se popravljajo vojaški radijski sprejemniki. Sgrò namreč trdi, da je radio izročil prijatelju naj ga popravi. Morda pa se je v preiskovalnih vzbudil sum, da je Sgrò hotel radijski sprejemnik skriti v predvidenju preiskave o atentatu, kar naj bi dokazovalo, da je ta Almirantejev «informator» imel tudi svoje prste vmes.

Glede zasliševanja poslanca Almiranteja in Covellija naj zabeležimo, da se je fašistični tajnik pohvalil iz Trenta, kjer preživlja počitnice, da še ni prejel sodnega vabila. Sodniki v Bologni pa trdijo, da ga bodo zaslišali prve dni prihodnjega tedna.

V zvezi s preiskavo o atentatu na brzovlak «Italicus» naj zabeležimo še, da so sodniki zaslišali 19-letnega študenta Bartolija. V Bologni pa so medtem identificirali enajst žrtev atentata: Japonca Tsugumitsu Fukuda. Neidentificirano je samo še truplo nekdanje holandske dijake.

V okviru druge preiskave o dejavnosti zločinskih «Ordine nero» pa so sporočili v Bologni, da so izvedenci končali grafološki izvid na pisnih te organizacije. Med analiziranimi pismi je tudi sporočilo «Ordine nero», s katerim si je ta fašistična organizacija prisilila odgovornost za atentat na slovensko sloj pri sv. Ivanu.

V ospredju te preiskave so v Bologni prijatelj Umberto Balistreri, v Trstu pa fašista Claudio Luini in Sandro Viezzoli.

Dr. Sica, ki v Rimu vodi preiskavo o lanskem pokolu na letališču «Fiumicino», v katerega je baje vpletena tudi nacistična agencija «Paladina» iz Španije, je zaslišal častnika Chiara Valentini in Maurizia De Lucco, urednika revije «Panorama», ki sta prva razkrila dejavnost te mednarodne teroristične agencije.

Casnikarja sta sodniku posredovala ves razpoložljiv material. Vse kaže, da bo dr. Sica zaslišal tudi generala Maletti, načelnika varnostno-obveščevalnega oddelka SID.

Več kot osem vlakov je potovalo z veliko zamudo zaradi že običajnih lažnih alarmov. Šest vlakov so ustavili v Laciju, enega pri Bologni, enega pa na progi Rim — Milan.

Delavci zaustavili vlake pri Trevigliu

TREVIGLIO (Bergamo), 27. — Večje skupine «vozačev», delavcev, ki se vsakodnevno poslužujejo vlakov za Milan, kjer so v službi, so zasedle postajo v Trevigliu in zaustavile ves železniški promet. Delavci so protestirali zaradi velikih zamud, s katerimi vozijo jutranji «delavski vlaki» do Milana. Protest so prekinili po zagotovljeni ravnatelja železnice, da bodo skušali odpraviti te nevednosti.

Pravica do stavke na Portugalskem

LIZBONA, 27. — Portugalski ministrski svet je sprejel 23. avgusta dekret o pravici do stavke, ki ga je pripravil minister za delo kapetan Costa Martins. Dekret je že dobil državni svet. Besedilo bo objavljeno v kratkem v Uradnem listu.

Pravica do stavke je bila preključna na Portugalskem leta 1933. Dekret, ki ga je sprejel sedanji ministrski svet, ponovno uvaja to pravico. Ta pa ni priznana za vse kategorije: izključeno so oborožene in militarizirane sile, sodstvo, policija, zaporniški zaviri in gasilci. Državnim ter splošnim namenečencem se priznava pravica do stavke z določenimi omejitvami, ki jih bodo navedli s posebnim zakonom. Niso dovoljene stavke, katerih cilj bi bil spremenjanje kolektivnih delovnih pogojev pred rokom njih

hove zapadlosti. Prav tako so prepovedane stavke zaradi političnih ali verskih razlogov ter tudi iz solidarnosti do drugih kategorij. Med stavko je prepovedano zasedati prostore podjetja, toda stavlajoči lahko organizirajo skupine, ki naj bi preprečile dostop v podjetje tujemu osebju. Zakon šteti pravico do dela tistim, ki se stavke ne udeležujejo.

Novi zakon predvideva tudi pravico lastnikov podjetij do zapore, toda le v določenih primerih. Predvideno so za kršitelje hude denarne kazni do 200.000 eskudov ter tudi zaporne kazni.

Maksimov V. v Rimu

RIM, 27. — Grško-katoliški patriarh Maksimov V. je prisel danes popoldne v Rim. Na letališču so ga sprejeli njegov rimski prokurator in funkcionarji sirskega in libanonskega veleposlanstva.

Visoki cerkveni dostojanstvenik je prišel v Rim, da bi se pogovarjal z vatikanskimi krogi o zadevi grško-katoliškega nadškofa Capuccija (Kapudži), ki so ga izrael-ske oblasti priprle, ker je baje sodeloval s palestinskimi gverilci. Maksimov V. je izjavil, da se ne

pozna vseh okoliščin o aretaciji svojega podrejenega škofa, vendar pa je približ, da ima Capucci vso pravico, da se kot Palestinec zavzema za stvar palestinskega naroda, tudi zato, ker Izrael nima nobene zakonite pravice, da vsiljuje svojo voljo v Jeruzalemu.

Izraelske oblasti so medtem demantirale vest, da je nadškof Capucci začel gladovno stavko.

Topniški ogenj na iraško-iranski meji

TEHERAN, 27. — Enote iraškega težkega topništva so danes obstreljevale iraško ozemlje v bližini Nafta-Sa, kjer so naftni vreli. Gre že za drugi dan obstreljevanja. Vest je sporočila iranska časopisna agencija «Pars», ki je povedala, da so iraanske čete odgovorile na ogenj ter prisilile nekaj iraških tankov, da so se umaknili.

Med obema državama je v teku obmejni spor, ki zadeva med drugim pravice do plošbe po reki Šatt al Arab, ki predstavlja mejo v višini Perzijskega zaliva.

BEOGRAJSKI RAZGOVORI MED MINIČEM IN R. ROO

Jugoslavija in Kuba za politiko nevtrščenosti

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 27. — Razgovori z zveznim tajnikom za zunanje zadeve Milošem Miničem tako o dvostranskim kot o mednarodnih vprašanjih so bili, je izjavil zunanji minister Kube Raul Roa Tanjugu pred odhodom iz Beograda, zelo plodni in tovarski. Odnosi med obema državama, po njegovih besedah, niso bili nikdar tako dobri kot sedaj. K temu so, po njegovih besedah, v veliki meri prispevali predvsem lankoletni sestanek Tito - Fidel Castro na konferenci nevtrščenih v Alžiru in drugi sestanki med vodilnimi osebnostmi obeh držav.

Srečanje s predsednikom Titom «legendarnim revolucionarjem, ki je še vedno aktiven in pogumne duha kot za časa briljantne zmage nad okupatorjem Jugoslavije» je kubanski zunanji minister ocenil kot nepozaben dogodek in dodal, da so ga za časa bivanja v Jugoslaviji navdušile simpatije jugoslovanskih narodov za kubansko revolucijo.

V skupnem poročilu o razgovorih Minič - Roa, ki je danes odpotoval iz Jugoslavije, se med drugim z zadovoljstvom ugotavlja ugoden razvoj odnosov med obema državama in poudarja potrebo nadaljnjega razvoja izmenjave misli na vseh stopnjah med zastopniki obeh držav, vlad in partij in razširitev sodelo-

vanja med množičnimi družbeno-političnimi organizacijami. Skupno je tudi mišljenje, da so pogoji za občutno povečanje blagovne izmenjave. Zastopniki obeh držav so v razgovorih opozorili na potrebo tesnejše medsebojne solidarnosti, sodelovanja in pomoči nevtrščenim državam v borbi proti imperialističnim in reakcionarnim silam in proti poskusom, da se razbije enotnost nevtrščenih držav. Jugoslavija in Kuba sta prepričani, da politika nevtrščenosti postaja vedno bolj u-činkovit dejavnik v borbi za temeljite spremembe neenakopravnih mednarodnih gospodarskih in političnih odnosov, za mir in napredek v svetu. V skupnem sporočilu se je nadalje izražala obojestranska zaskrbljenost zaradi najnovjšega razvoja dogodkov na Bliznjem vzhodu in na Cipru.

Zvezni tajnik za zunanje zadeve Miloš Minič je z zadovoljstvom sprejel vabilo, da obišče Kubo. Kubeški zunanji minister se med bivanjem v Jugoslaviji sprejeli predsednik Tito, član predsedstva SFRJ Edvard Kardelj in predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bičedić. Poleg Beograda je kubanski zunanji minister obiskal nekatere kraje v Črni gori, Dubrovnik, Split in imel več sestankov z zastopniki socialističnih republik.

B. B.

Konec petdnevne svobode

STEPHENVILLE (Teksas), 27. — Policija je prišla v bližini tega mesta dva od treh zapornikov, ki so prejšnji četrtek zbežali iz državne kaznilnice v državi Colorado.

V teh nekaj dneh svobode so trije zaporniki ubili dva moška, ranili pet drugih oseb ter posilili dve ženski. Danes ponosi so jih opazili na nekaj čistini ter so streljali na njih.

«Sojuz 15» na krožni poti

Prejšnjo noč so iz Sovjetske zveze izstrelili na krožno pot okoli Zemlje vesoljsko ladjo «Sojuz 15», ki ji poveljuje polkovnik Genadij Sarafanov (na sliki desno). Z njim leti inženir polkovnik Lev Djomin. Polet se redno nadaljuje in domnevajo, da spada v priprave za skupni ameriško-sovjetski vesoljski podvig

SREDNJA IN JUŽNA ITALIJA BREZ ELEKTRIČNE ENERGIJE

Zmeda v Rimu in drugih mestih zaradi nenadne prekinitve toka

Okvare v centralah pri Civitavecchi, Neaplju in Bariju, popoldne pa tudi v Milanu - Prometni zastoj in ustavljena proizvodnja

RIM, 27. — Prav na dan, ko so v Italiji stopile v veljavo nove zvišane elektricne tarife, je skoraj pol države ostalo brez struje, kar je pomenilo v kaos Rim, Neaplju, Bari in večino južnih mest, popoldne pa tudi milanski center.

ENEL pripisuje nenadno nekajurno prekinitve v razdeljevanju elektricne energije, pravi «black out», okvari naprav elektricne centrale v kraju Tor Valdiglia pri lacijskem mestu Civitavecchia. Ker so italijanske centrale povezane v medsebojno odvisen sistem, so ostale centrale zabeležile močno obremenitev, kar je spet povzročilo pravo verižno reakcijo. Prekinitev toka v Neaplju, Bariju, popoldne pa še v Milanu in za nekaj ur spet v Rimu.

V srednji in južni Italiji je tok zmanjkal v prvih dopoldanskih urah. Najprej so občutili to Rimljani. Ugasnile so luči v uradih, ustavili so se vlaki podzemne železnice, ugasnili so se semafori na cestah, ustavili so se dvigala v stanovanjskih hišah in ministrstvih.

Pimski gasilci so morali v več kot sto primerih posesti in rešati ljudi z usaviljenih dvigal, ki jih je zajela panika. Mesta strazniki in policija pa so imeli polne roke dela pri u-

rejanju prometa, saj je zaradi ugašanih semaforov prišlo na vzamejših cestnih vozliščih mestnega centra do hudega zastoja. Ustavljeni so bili tudi tramvaj in filobusi. Iz požarnih postojen je prišlo več tisoč ljudi, ki so se odpravili v službo peš tudi več kilometrov daleč.

V tovarnah so delo ustavili za eno uro, ker ni bilo toka, ki bi pogajali stroje. Fač pa so v bolnišnicah zagotovili nujno oskrbo s pomočjo samostojnih električnih generatorjev, zaprli so samo specialistične ambulante, natančnejše publiko.

Do večjih neprijetnosti je prišlo tudi pri bolniških črpalnikih. Znano je, da delujejo črpalke na električno energijo, kar pomeni, da so avtomobili, katerim so v trenutku prekinitve natakali gorivo plačali še izločeno količino in odplačali dalje, ostali pa so morali pustiti avto na cesti in so nadaljevali pot peš ali na natrpanih avtobusih.

V veleblagovnicah so blagajničarke morale odprati svoje blagajne s posebnimi ključi in opravljati račune na koskih papirja.

Kralju po Laciju je ostala brez elektricnega toka tudi sosednja Kampanja, kjer je odpravljena centrala Neapelj — Levante. Centrala so tehniki ENEL res reaktivirali v 40 minutah, vendar je to povzročilo pomajanje toka za eno uro. V Neaplju je več tramvajskih prog in filobusov, ki so odpovedali. Tudi vlaki niso vozili po urniku, čeprav razpoložajo državne železnice s posebnimi električnimi kablji. Iz Rima in Neaplja so vlaki odpotovali s dvajsetminutno zamudo. Tudi vode je v Neaplju zmanjkalo, medtem ko so neapeljske tovarne prekinile proizvodnjo za eno uro.

V Foggii in Foggii je zmanjkalo toka od 9.50 do 11.10, ker je odpovedala centrala pri Bariju, saj je bila preobremenjena zaradi izklopitve central v Neaplju in Civitavecchi. Edina centrala, ki ni odpovedala, je pri Brindisiu. Tako so redno razpoložali z električnim tokom v pokrajinah Taranto, Brindisi in Lecce.

Popoldne je v Rimu še enkrat zmanjkalo toka. «Val okvara», se je namreč vrnil v zaključnem krogu. Če je okvara v centrali v Civitavecchi povzročila preobremenitev central v Apuliji in Kampaniji, je pozeje prav prenos bremena iz teh dežel na reaktivirano Civitavecchio povzročil odpoved slednje centrale. ENEL je napovedal, da si bodo podobni pojavi sledili postopoma ves dan, dokler jim ne bo uspelo s strogo postopnostjo in kratkimi prekinitvami toka reaktivirati vseh okvarjenih central v srednji in južni Italiji.

Ob pol dveh popoldne je zmanjkalo tok tudi v milanskem centru, baje zaradi okvare na podzemskih kablji. Zaradi prekinitve toka se je ustavil promet v centru tja do treh popoldne. V centru je bilo opaziti dolge vrste avtobusov in tramvajev, tisoči potnikov podzemne železnice so se morali odpraviti na delo peš ali s lastnimi avtomobili, kar je seveda še zaostriło prometni zastoj.

Stari fašistični kolovodja je bil bolj znan kot poveljnik zločinski tople, ki si je nadela ime «X. Mas» in se je borila proti partizanom. Enote «Kosovelove brigade» so tolpo razbile v Trnovem. Po vojni je Valerio Borghese bil nekaj časa predsednik MSI, nakar je ustanovil lastno organizacijo «Fronte nazional». Povezal se je z nekaterimi vojaškimi krogi in več let spletkaril proti demokratični republiki. V okvir njegovih splet in poskusov, da bi finansiral teroristično dejavnost v Italiji spada tudi bankrot njegove banke v Rimu. Borghese ni zaradi tega bankrota odsedel niti enega dne v ječi, pač pa je na predvečer prihoda predsednika Tita v Rim, 7. decembra 1970, soodnost z množičnimi zborovanji fašističnih in ezulskih organizacij, poskusil državnj udar skupaj s padalskim častnikom Sacucciem, ki je po očitnem neuspehu in megle preiskavil postal poslanec MSI. Borghese, proti kateremu so sodniki izdali zaporni nalog, se je s potnim listom podal najprej v Grčijo, nato v Švico. Pred kratkim so vsi sodni organi razveljavili ta zaporni nalog, a se kljub temu ni vrnil v Italijo.

Prekinjen v Lusaki tajni kongres MPLA

LUSAKA, 27. — Zambijski zunanji minister Mwaanga je sporočil, da so delegati kongresa angolskega gibanja za osvoboditev (MPLA) pre-

kinili kongres, ki je potekal za zaprtimi vrati neprekinjeno od 12. avgusta. Organizacijo pretresajo globoka nasprotja, ki utegnejo priveriti celo do razkola prav v trenutku, ko je, spričo možnosti pogajanj s Portugalski o neodvisnosti dežele, potrebna največja strnjnost. MPLA združuje tri sprte frakcije. Prvo vodi dosedanjí predsednik MPLA Agostinho Neto, drugo voditelj vojaških organizacij Chipenda, medtem ko niso znani voditelji tretje frakcije. Neto, ki je blizu nevtrščenim državam in napredno usmerjen, je sklenil ločeno sklicati zborovanje svojih simpatizerjev.

Umrl je Junio Valerio Borghese

RIM, 27. — Iz gradu Artena, kjer žive njegovi družinski člani, so sporočili, da je prejšnjo noč v španskem mestu Cadiz umrl fašistični kolovodja, princ Junio Valerio Borghese.

Stari fašistični kolovodja je bil bolj znan kot poveljnik zločinski tople, ki si je nadela ime «X. Mas» in se je borila proti partizanom. Enote «Kosovelove brigade» so tolpo razbile v Trnovem. Po vojni je Valerio Borghese bil nekaj časa predsednik MSI, nakar je ustanovil lastno organizacijo «Fronte nazional». Povezal se je z nekaterimi vojaškimi krogi in več let spletkaril proti demokratični republiki. V okvir njegovih splet in poskusov, da bi finansiral teroristično dejavnost v Italiji spada tudi bankrot njegove banke v Rimu. Borghese ni zaradi tega bankrota odsedel niti enega dne v ječi, pač pa je na predvečer prihoda predsednika Tita v Rim, 7. decembra 1970, soodnost z množičnimi zborovanji fašističnih in ezulskih organizacij, poskusil državnj udar skupaj s padalskim častnikom Sacucciem, ki je po očitnem neuspehu in megle preiskavil postal poslanec MSI. Borghese, proti kateremu so sodniki izdali zaporni nalog, se je s potnim listom podal najprej v Grčijo, nato v Švico. Pred kratkim so vsi sodni organi razveljavili ta zaporni nalog, a se kljub temu ni vrnil v Italijo.

RADIO VIZIJA

SREDA, 28. AVGUSTA 1974

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

PRVI KANAL

- 18.15 Program za mladino SHAKESPEARE Osmo, zaključno nadaljevanje
- 18.45 BRATOVŠČINA SINJEGA GALEBA Po romanu Toneta Seliškara priredil France Stiglič, v glavnih vlogah igrajo Ivo Marink, Ivo Primec, Janez Vrolich, Klara Jankovili, Demeter Bitenc
- 19.15 ŠPORTNI DNEVNIK Italijanske kronike in Vremenska slika
- 20.00 DNEVNIK
- 20.40 APOKALIPSA ŽIVALI STRAH PRED VOLKOM V petem nadaljevanju je govor o nekaterih predsodkih, ki jih ima človek do določenih živali. Gre za predsodke, katerih posledica je morija nekih vrst živali. Rossif, ki je film napravljal, govori o raznih primerih, na primer o «pokolu» v nekem naselju v Franciji, kjer se je vsa vas spravila nad volkove. Volkovi, podobno kot sove, so prave žrtve teh človekovih predsodkov, saj se sove ljudje bojijo in jo preganjajo, ker da prinaša smrt, če huje pa je z volkom, ki da je hudo nevaren, vtem ko v resnici volk lovi le zato, da se prehrani. Strokovnjaki trdijo, da ni volk nikoli umoril živali, ne da bi jo nato pojedel. Človek ima določene predsodke tudi do orlov in ptic roparic in jih pobija in mori, pa čeprav sodijo te v isto zvrst ptic, ki vzdržujejo v naravi ravnotežje
- 21.35 Športna sredi
- 22.35 MALICAN OČE IN SIN TRI POTOVANJA Starejši gospod se odpravi k Malicanu in ga prosi, naj bi začel preiskavo na račun brata Mihaela, ki je zapleten v neko čudno zadevo. Ko je namreč Mihael odšel dvakrat v tujino po poslih, se mu je obkraj zgoščilo, da se je znašel v hotelu, kjer je prav v njegovem nadstropju prišlo do kraje draguljev. Vruhu tega je Mihaela prevzela nekakšna amnezija, da se ne spominja ničesar. Malican se odpravi za njim na tretje potovanje v Bruselj in prav pred vrati sode, ki si jo je najel Mihael, najdejo onesveščeno žensko, ki pravi, da so ji odnesli dragoceno ogrlico, ki so jo nato našli pri Mihaelu. Zato mladega Mihaela povsem logično strpajo v zapor, okraade naga gosa pa zadevo prijavi sodišču. Toda Malicanu nekaj ne gre v račun. Nekaj podrobnosti si ne zna in ne more pojasniti, zato začne raziskovati preteklost gospe, ki je pravzaprav direktorica neke umetnostne galerije. Pri tem Malican ugotovi, da je ženska, ko je nekoč finačno propadla, pomagal s posojilom Mihael. Zato se ga ženska skuša otrestiti. Več o tem nocoj

DRUGI KANAL

- 20.30 DNEVNIK
- 21.00 MISTER SMITH GRE V WASHINGTON Film je režiral Frank Capra, v glavnih vlogah igrajo James Stewart, Jean Arthur, Claude Rains, Eugene Pallette, Beula Bondi itd.
- 21.00 JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA
- 19.10 Obzornik
- 19.25 DRUŽINA ZABAVA Madžarska smolava risanka
- 20.00 KAJ JE NOVEGA? Glasbena oddaja
- 20.20 Od zore do mraka
- 20.45 Risanka
- 21.00 DNEVNIK
- 21.35 ZASEJENA POSEST Ameriški barvni film, ki ga je režiral Sidney Pollack, v glavnih vlogah pa igrajo Nathalie Wood, Robert Redford, Charles Bronson. Film «Zasejena posesta» je bil posnet po zelo kratkem gledališkem delu Tennesseeja Williamsa. Tennesseejevo delo je vsebinsko mnogo bolj skopo kot je film, toda Sidney Pollack je tej osnovi veliko dodal, tako da je iz tega nastal nenavadno dober film s svojevrstnim ozračjem, kjer ne manjka kompleksov, frustracij, pesniških prizorov in tudi humorja. Karakterizacija glavnih likov v filmu je svojevrsna. To še posebej velja za glavno junakinjo Alvo, ki jo v filmu igra Nathalie Wood. Ob koncu velja dodati še to, da je film značilen tudi po odlični barvni fotografiji
- 23.20 DNEVNIK
- KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA
- 21.00 Otroški kotiček — risanke
- 21.15 DNEVNIK
- 21.30 PREPOVEDANA PUŠČAVA DUNHILL Dokumentarna oddaja
- 22.30 Glasbena oddaja

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Opoldne s vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Koncert; 19.10 Higiiena in zdravje; 19.20 Zoor in folklor; 20.00 Sport; 20.35 Simfonični koncert; 21.25 Nove knjige; 22.20 Pesmi brez besed.

TRST

12.15 Deželne kronike; 14.40 Tre-tja stran; 15.10 «El caicio»; 15.50 Simfonični koncert; 16.30 Kulturni pregled; 19.30 Deželne kronike.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 19.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 7.40 Jutranja glasba; 8.40 Pisan glasbeni spored; 9.00 Melodije; 10.00 Z nami je...; 10.10 Otroški kotiček; 10.45 Glasba in nasveti; 11.20 Od melodijske do melodijske; 11.30 Z nami je...; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Vrstijo se plošče; 14.45 Free music; 15.00 Orkester Fenati; 15.15 Današnje pesmi; 15.45 Mali radijski oder; 16.45 Parada plošč; 17.00 Jugoslovanski pevec; 17.15 Poskočke; 17.40 Pevci lahke glasbe; 18.00 Poletje in mi; 18.45 Poje Barry Blue; 19.00 Progressiva glasba; 20.00 Iz priljubljenih oper; 20.30 Prenos RL; 21.45 Lahka glasba; 22.15 Zlatič in Milotti; 23.00 Pop in jazz; 23.35 Glasba za lahko noč.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Jutranje popevke; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Izbran spored; 12.10 Četrty program; 14.40 Radijska nadaljevanja; 15.00 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna, opera in simfonična glasba; 19.20 Filmska glasba; 20.00 Goldoni; «La locandiera»;

22.05 Nove ital. popevke; 22.02 Ponovno na sporedu z Mino.

II PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Melodrama; 9.30 Radijska nadaljevanja; 10.35 Program z Mikeom Borgiornom; 12.40 Opravljivci; 13.35 Dva komika; 13.50 Kako in zakaj?; 15.00 Nemogoči intervjuji; Sigmund Freud; 15.40 Glasbeno govorni spored; 18.35 Kraka zgovorina ital. popevke; 19.55 Plošče; 21.20 Dva komika; 22.50 Človek v noči.

III. PROGRAM

8.35 Jutranji koncert; 9.30 Koncert za začetek; 10.30 Na sporedu je Sostakovič; 11.40 Dve sopranistki in dva baritonista; 12.20 Sodobni ital. glasbeniki; 13.00 Glasba skozi čas; 15.15 Haydnove simfonije; 15.45 Avantgardna glasba; 17.10 Dvorakov trio; 17.40 Glasba izven programa; 18.45 Klavirske skladbe; 19.15 Koncert virtuozov; 20.15 Položaj posameznih držav; Švedska in Švica; 21.30 Festival v Salzburgu 1974.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 Poročila; 7.50 Rekreacija; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Počitniški pozdravi; 10.35 Znanje melodijske; 11.15 Urednikov dnevnik; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Od vasi do vasi; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 Slovenske narodne; 16.40 Glasbeni drobiži; 17.00 «Loto vrtiljak» 18.10 Operni koncert; 19.00 Aktualnosti; 19.20 Zvoki današnjih dni; 19.45 Naš gost; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.15 Glasbene razglednice; 21.00 Simf. orkester RTV; 23.15 15. mednarodni festival jazza Ljubljana - 74; Trio Barney Kessel; 00.06 M. Šarabon; Pri mrtvih plicah; 00.15 Jug. pevci zabavne glasbe.